

คุณภาพชีวิตของการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ The Quality of Teacher's Work Life Affecting the Performance in Accordance with Professional Standards

มานะ สินธุวงษานนท์^{1*} และนัฐยา บุญกองแสน²
Mana Sinthuwongsanont^{1*} and Nathaya Boonkongsaen²

^{1*} สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จังหวัดนครราชสีมา 30000
² หมวดวิชาศึกษาทั่วไป คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จังหวัดนครราชสีมา 30000

^{1*} General Science Teaching of the Faculty of Education Vongchavalitkul University,

Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

² General Education of the Faculty of Education Vongchavalitkul University,

Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

^{1*} Corresponding Author, e-mail : mana13311@hotmail.com

Received: 20 April 2020, Revised: 17 June 2020, Accepted: 24 July 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของการทำงานของครู 2) ศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ 3) ศึกษาองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ 4) กำหนดแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานของครู โดยใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิเขต 1 จำนวน 346 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับคุณภาพชีวิตของการทำงานของครูอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพอยู่ใน ระดับมาก 3) องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ได้แก่ องค์ประกอบด้านความสมดุลของชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านการอบรมและพัฒนา และด้านความมีอิสระในการทำงาน 4) ผลการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานของครูประกอบด้วย 1) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานด้านความสมดุลของชีวิต 2) ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ 3) ด้านการอบรมและพัฒนา 4) ด้านความมีอิสระในการทำงาน

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตของการทำงาน, ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the quality of teacher's work life, 2) examine the level of teacher performance in accordance with professional standards, 3) examine the components of quality of work life affecting the performance in accordance with professional standards, and 4) determine guidelines for promoting and improving the quality of teacher's work life. The samples were 346 teachers under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office1. Multi-stage sampling was employed to select the samples. A five-point rating scale questionnaire was employed to collect the data. The statistics used to analyze the data were mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.) and Stepwise Multiple Regression. The results of the research revealed that 1) the quality of teachers' work life was at a high level, 2) the teacher performance in accordance with professional standards was at a high level as well, 3) components of quality of work life affecting teacher performance were the Balance of Life, Safety Environment and Health Promotion, Training and Development and Liberation in the Workplace, 4) The results of the guidelines for promoting and improving the quality of teacher's work life consisted of 4 ways: 1) the guidelines for promoting and developing the quality of work life in relation to the balance of life were to set activities to create relationships between personnel in school, to give knowledge about management and allocate time for work and privacy. 2) Safety environment and health-promotion, were to have the environment in the school setting in accordance with the standards 3) Training and development were to support personnel to receive continuous professional development. 4) Freedom in working was to encourage freedom to think and make responsible decisions for oneself planning and self-operation.

Keywords: Quality of work life, Performance according to professional standards

1. บทนำ

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ความตอนหนึ่ง “ว่าหน้าที่ครูมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นหน้าที่ปลูกฝังความรู้ความคิดและจิตใจเยาวชนผู้เป็นครูจึงจัดได้ว่าเป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญมากในการสร้างสรรค์บันดาลอนาคตของชาติบ้านเมืองทุกคนต้องทราบตระหนักในข้อนี้และต้องทำหน้าที่ของตนในทางที่ถูกต้องให้ได้สมบูรณ์ที่สุด” (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2550) จากพระบรมราโชวาทดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าครูเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญในการจัดการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนอนาคตของประเทศชาติจะเป็นอย่างไรครูเป็นผู้มีส่วนสำคัญที่จะสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในการพัฒนาประเทศประเด็นการพัฒนาที่สำคัญคือ การเตรียมความพร้อมด้านกำลังคน และการเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนในทุกช่วงวัยการพัฒนาคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาครูจึงเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ดังกล่าว และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ได้กำหนดเป้าหมายให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องได้รับการพัฒนาเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการผลักดันขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนา สอดคล้องกับแนวคิดของ สุนัน อรมวิวัฒน์ (อ้างอิงในไพศาล วิชาลาภรณ์, 2557) ครูมีอิทธิพลต่อวิถีคิด จิตใจของผู้เรียนเป็นแบบอย่างและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในยุคใหม่บทบาทของครูต้องทำให้เกิดการเรียนรู้ คือ การเรียนรู้เพื่อรู้การเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ การเรียนรู้เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีการเรียนรู้เพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองและสังคม (จำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์, 2562)

บริบทของการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบันเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วฉับพลัน เป็นความท้าทายต่อการปรับตัวและการดำรงชีวิตของผู้คนในสังคม สภาพแวดล้อมและบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของคนที่ต้องมีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนไปจากเดิม องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของคุณภาพชีวิต คือคุณภาพชีวิตของการทำงาน (Quality of Work Life) คุณภาพชีวิตของการทำงานเป็นปรัชญาที่มีแนวคิดที่ว่า คนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการทำงานคุณภาพชีวิตของการทำงานเป็นความรู้สึกที่ดีของบุคคลต่อการทำงานอย่างมีความสุข ซึ่งเกิดจากการรับรู้และการยอมรับของแต่ละบุคคลว่าเป็นลักษณะที่ส่งผลให้เกิดความสมดุลและการดำรงชีวิตที่ดีทั้งได้รับการยอมรับของสังคม ซึ่งจะนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานของบุคคลและหน่วยงาน (วรชัย ปานนิตยพงษ์, 2554) คุณภาพชีวิตของการทำงานเป็นความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีความเกี่ยวข้องระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ทั้งนี้ผจญ เฉลิมสาร (2552) มีความเห็นว่า ถ้าคนทำงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีจะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานทั้งนี้คุณภาพชีวิตการทำงานมีความสัมพันธ์กับอาชีพครูโดยตรง คุณภาพชีวิตของการทำงานเชื่อมโยงกับคุณภาพชีวิตของครู ในการพัฒนาความก้าวหน้าและความมั่นคงในวิชาชีพซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน (สิริวิษฐ์ โคกสระน้อย, 2559)

ทั้งนี้การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ครูต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่คุรุสภากำหนดมาตรฐานวิชาชีพเป็นจุดมุ่งหมายหลักที่จะสร้างแนวทางปฏิบัติร่วมทั้งส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพซึ่งมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษามีถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติประกอบด้วยมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ, 2562) การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม สร้างชาติและเป็นกลไกหลักในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ แต่การพัฒนาที่ผ่านมายังประสบปัญหาคุณภาพในเกือบทุกด้านได้แก่ คุณภาพคน คุณภาพการศึกษาคุณภาพของการจัดการศึกษาพบว่า มีปัญหาด้านการบริหารงานบุคคลของครู ครูต้องรับภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอน ปัญหาในเชิงการผลิตและการบริหารจัดการส่งผลกระทบต่อศักยภาพและสมรรถนะของครู ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นและสภาวะดังกล่าว ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่มีการรับรู้ได้ถึงความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ต่อปัจจัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานอีกทั้งได้มีการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายในด้านมาตรฐานวิชาชีพ ที่เกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางการศึกษาของชาติ จึงทำให้ผู้วิจัย สนใจที่จะศึกษา

ถึงคุณภาพชีวิตของการทำงานของครูว่าจะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูหรือไม่ ภายใต้บริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปและต้องปฏิบัติงานตามกรอบมาตรฐานการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพใหม่ของสภาวิชาชีพหรือคุรุสภาว่าองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตของการทำงานของครูส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพหรือไม่ และมีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานของครูอย่างไร

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของการทำงานของครู
- 2.2 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ
- 2.3 เพื่อศึกษาองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตของการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ
- 2.4 เพื่อกำหนดแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานของครู

3. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 คุณภาพชีวิตของการทำงาน (Quality of work life)

3.1.1 ความหมาย คุณภาพชีวิตของการทำงานหมายถึงสภาพแวดล้อมในการทำงานที่พึงพอใจและไม่พึงพอใจต่อความต้องการเบื้องต้นในการปรับปรุงสภาพแวดล้อม การทำงานให้ดีขึ้นจนมากที่สุด โดยพยายามตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่มากกว่าความต้องการพื้นฐาน Hackman and Oldham (1980 cited in Letoane, 2013) ให้ความหมายไว้ว่าคุณภาพชีวิตของการทำงาน หมายถึง ความพึงพอใจของคนทำงานที่มีต่อทรัพยากร งานที่ปฏิบัติและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากสถานที่ทำงาน ส่วน Anderson and Others (2012) ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพชีวิตของการทำงานหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างคนทำงานและสภาพแวดล้อมทุกอย่างในการทำงาน ทั้งในเรื่องของบุคคล เทคโนโลยี และสภาพเศรษฐกิจซึ่งมีเป้าหมายให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร และทำให้เกิดความพึงพอใจและให้ความสำคัญกับการให้รางวัลแก่บุคคล เสาวลักษณ์ กมลศิลป์ (2559) มีความเห็นว่าคุณภาพชีวิตของการทำงาน หมายถึงการรับรู้ หรือความคิดเห็นของบุคคล ที่มีต่อสภาพการทำงาน หรือความพึงพอใจในงานของตนที่ได้รับการตอบสนองจากดำเนินงานตามที่ตนต้องการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากลักษณะงาน

3.1.2 ความสำคัญของคุณภาพชีวิตของการทำงาน Akter and Banik (2018) มีความเห็นว่าคุณภาพชีวิตของการทำงานมีความสำคัญที่สุดในองค์กร ในการเพิ่มหรือลดผลการปฏิบัติงาน การทำให้เกิดความพึงพอใจในงาน ความพึงพอใจในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย คุณค่าของงาน เป็นวัตถุประสงค์พื้นฐานของชีวิตการทำงาน ที่มีสุขภาพที่ดี เป็นเงื่อนไขในการทำงานที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ สถาบันส่งเสริมความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน (2562) เสนอแนวคิดว่าการสร้างคุณภาพชีวิตของการทำงานที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งคุณภาพชีวิตของการทำงานที่มีลักษณะพึงพอใจในการทำงานจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานและยังเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดการทำงาน ซึ่งนำไปสู่ประสิทธิภาพ

และการเพิ่มผลผลิต บรรลุเป้าหมายของบุคคลและองค์กรจากการวิจัยของ เสาวลักษณ์ กมลศิลป์ (2559) พบว่า ถ้าเมื่อไหร่ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกว่าการปฏิบัติงานมีคุณภาพชีวิตของการทำงานไม่ดี เขาก็จะไม่พอใจในงาน และส่งผลต่อพฤติกรรมในทางลบในการทำงานเช่น การขาดงาน การเลี้ยงงาน และการลาออก แต่ถ้าหากรู้สึกว่ามีคุณภาพชีวิตของการทำงานที่ดียอมทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในงานจะทุ่มเทความสามารถพัฒนา งานและองค์กรให้มีความก้าวหน้าต่อไป วัตถุประสงค์สำคัญของคุณภาพชีวิตการทำงานคือการปรับปรุง ประสิทธิภาพในการทำงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน (Letoane, 2013)

3.1.3 องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงาน องค์ประกอบที่เป็นตัวกำหนดคุณภาพชีวิต ของการทำงานมีผู้ได้ทำการศึกษาและเสนอแนวคิดไว้หลากหลายเช่น Sirgy etat (2001) เสนอแนวคิดว่า องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานประกอบด้วย 1) ความพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน 2) ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในการทำงาน 3) ความพึงพอใจต่อการนิเทศกำกับติดตาม 4) ความ พึงพอใจต่อแผนการดูแลและช่วยเหลือ 5) ความผูกพันกับองค์กร ซึ่ง Akter and Banik (2018) ได้ทำการวิจัย และได้เสนอองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานประกอบด้วย 1) ค่าตอบแทนที่เป็นธรรม 2) ความมั่นคง ในการทำงาน 3) วันหยุดพักผ่อน 4) ความก้าวหน้าในอาชีพ 5) สภาพแวดล้อมในการทำงาน 6) การสนับสนุน ทางสังคมและจิตวิทยา ซึ่ง Nanjundeswaraswamy and Swamy (2013) ได้ทำการวิจัยและได้เสนอ องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงาน ประกอบด้วย 1) สิ่งแวดล้อมในการทำงาน 2) วัฒนธรรมและ บรรยากาศขององค์กร 3) ความสัมพันธ์และความร่วมมือ 4) การฝึกอบรมและพัฒนา 5) ค่าตอบแทนและ รางวัล 6) สิ่งอำนวยความสะดวก 7) ความพึงพอใจและความมั่นคงในงาน 8) ความมีอิสระในการทำงาน 9) ความเพียงพอของทรัพยากร จากแนวคิดทฤษฎีและหลักการดังกล่าว ผู้วิจัยได้พิจารณาองค์ประกอบที่เป็น ตัวกำหนดคุณภาพชีวิตของการทำงานเพื่อทำการศึกษาคุณภาพชีวิตของการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ดังนี้ คือ 1) ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม 2) สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและ ส่งเสริมสุขภาพ 3) ความเจริญงอกงามและสวัสดิภาพ 4) วัฒนธรรมและบรรยากาศขององค์กร 5) การอบรม และพัฒนา 6) ความมีอิสระในการทำงาน 7) ความพึงพอใจและความมั่นคงในงาน 8) ความผูกพันกับองค์กร 9) ความสมดุลของชีวิต

3.2 มาตรฐานวิชาชีพ

มาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง จุดมุ่งหมายหลักที่จะสร้างแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในวิชาชีพของผู้ปฏิบัติ เพื่อให้การปฏิบัติงานอาชีพมีคุณภาพสูงสุด สำหรับความหมายของวิชาชีพทางการศึกษาหมายถึง ข้อกำหนด เกี่ยวกับลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพ ทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐาน ในการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน และครูสภาได้ออกข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ, 2562) เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วน ของวิชาชีพครูเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางการศึกษาของชาติ ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานในการปฏิบัติงานประกอบด้วย การปฏิบัติหน้าที่ครูการจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์ กับผู้ปกครองและชุมชน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการวิจัยคือเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 รวมประชากรในการวิจัย 2,100 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยตารางสัดส่วนค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุโข, 2544) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เลือกโรงเรียนที่เป็นพื้นที่ในการเก็บข้อมูลตามสัดส่วนของแต่ละอำเภอโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) เลือกกลุ่มตัวอย่างครูที่เป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยจากโรงเรียนที่สุ่มได้ โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) โดยการจับสลาก

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง 1 ฉบับ ประกอบด้วย 4 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของการทำงาน ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ โดยการเติมข้อความ

4.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

4.3.1 ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวิจัยที่เป็นแบบสอบถามโดยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา นำแบบสอบถามที่ได้ไปตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

4.3.1.1 ตรวจสอบความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item - Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง .60-1.00 ค่า IOC 0.50-1.00 ค่าความเที่ยงตรงถือว่าใช้ได้ (สุรพงษ์ คงสัตย์ และธีรชาติ ธรรมวงศ์, 2551)

4.3.1.2 หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุง แก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับอยู่ที่ .964 และค่าความเชื่อมั่น เมื่อตรวจสอบทั้งฉบับพบว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีค่าความเชื่อมั่นมากกว่า .80 ข้อคำถามจึงใช้ได้ทุกข้อ ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่มีค่ามากกว่า 0.60 ขึ้นไปถือว่าใช้ได้ (ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์, 2553)

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.4.1 ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตัวเองบางส่วนและขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 เป็นผู้ช่วยวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลให้บางส่วนได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 346 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 และเมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องแล้วใช้ได้ทุกฉบับ

4.4.2 นำผลจากการวิเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตของการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ มาร่างกำหนดแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน ได้พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนเชี่ยวชาญ 2 ท่าน ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ 1 ท่าน ครูเชี่ยวชาญ 2 ท่าน ครูที่ได้รับรางวัลครูดีเด่น 2 ท่าน และอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหาร และการวิจัย 2 ท่าน

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

4.5.1 การวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตของการทำงานและระดับผลการปฏิบัติงานของครูใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.5.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรองค์ประกอบตัวกำหนดคุณภาพชีวิตของการทำงานกับผลการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product-moment Correlation Coefficient)

4.5.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบตัวกำหนดคุณภาพชีวิตของการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

4.5.4 การวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานของครูโดยใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย (ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุโข, 2544)

- 4.50-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- 3.50-4.49 หมายถึง ระดับมาก
- 2.50-3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง
- 1.50-2.49 หมายถึง ระดับน้อย
- 1.00-1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของการทำงานของครูมีผลการวิจัยดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1. ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม	3.60	.78	มาก
2. สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	3.85	.63	มาก
3. ความเจริญงอกงามและสวัสดิภาพ	4.02	.62	มาก
4. วัฒนธรรมและบรรยากาศขององค์กร	4.07	.79	มาก
5. การอบรมและพัฒนา	4.01	.81	มาก
6. ความมีอิสระในการทำงาน	3.80	.82	มาก
7. ความพึงพอใจและความมั่นคงในงาน	4.05	.79	มาก
8. ความผูกพันกับองค์กร	4.29	.78	มาก
9. ความสมดุลของชีวิต	4.05	.69	มาก
รวม	3.97	.55	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวม คุณภาพชีวิตของการทำงานของครู อยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.97$, $S.D. = .55$ เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานของครู พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกองค์ประกอบ

5.2 ผลการศึกษาระดับผลการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับผลการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ

ผลการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1. การปฏิบัติหน้าที่ครู	4.51	.62	มากที่สุด
2. การจัดการเรียนรู้	4.20	.55	มาก
3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	4.22	.56	มาก
รวม	4.31	.48	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.31$, $S.D. = .48$ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ครู อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชนและการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ

5.3 ผลการศึกษาคู่ประจักษ์คุณภาพชีวิตของการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ

ตารางที่ 3 องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานที่ร่วมทำนายผลการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ

องค์ประกอบคุณภาพชีวิต ของการทำงาน	B	Standard Error	β	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	2.164	.151		14.308	.000
ความสมดุลของชีวิต (X_9)	.368	.039	.525	9.436**	.000
สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริม	.140	.034	.184	4.131**	.000
สุขภาพ (X_2)					
การอบรมและพัฒนา (X_5)	.123	.037	.207	3.366**	.001
ความมีอิสระในการทำงาน (X_6)	-.099	.037	-.169	-2.698**	.007

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานของครู ที่สามารถร่วมกันทำนายผล การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ คือ ความสมดุลของชีวิต สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ การอบรมและพัฒนา และการมีอิสระในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากความสัมพันธ์ของตัวแปร องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานกับผลการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ สามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การทำนายผลได้ ดังนี้

สมการทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ

$$y = 2.164 + .368 + .140 + .123 -.099$$

$$\hat{y} = 2.164 + .368 (X_9) + .140 (X_2) + .123 (X_5) -.099 (X_6)$$

สมการทำนายในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .525 (Z_9) + .184 (Z_2) + .207 (Z_5) - .169 (Z_6)$$

5.4 ผลการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานของครู มีผลดังนี้

5.4.1 แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานประกอบด้วย

1. หลักการและเหตุผล

2. วัตถุประสงค์

3. สารสำคัญประกอบด้วย

(1) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานด้านความสมดุลของชีวิต

(2) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ

(3) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานด้านการอบรมและพัฒนา

4. แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานด้านความมีอิสระในการทำงาน

5. แนวทางการนำไปใช้

6. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

5.4.2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานของครู

ภาพรวมมีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.87$, $S.D.=0.26$) และมีค่าความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.77$, $S.D.=0.41$)

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 ผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของการทำงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ พบว่า โดยรวมคุณภาพชีวิตของการทำงานของครูอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ

6.2 ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ พบว่า โดยรวม ระดับการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูอยู่ในระดับมากที่สุด

6.3 ผลการศึกษาระดับองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ พบว่า องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย ความสมดุลของชีวิต สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ การอบรมและพัฒนา และความมีอิสระในการทำงาน ตามลำดับ

6.4 ผลการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานของครูแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานของครูมี ดังนี้ 1) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานด้านความสมดุลของชีวิต 2) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ 3) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานด้านการอบรมและพัฒนา 4) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานด้านความมีอิสระในการทำงาน

7. อภิปรายผล

7.1 จากผลการศึกษาระดับคุณภาพของการทำงานของครู พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ ทั้งนี้ เนื่องจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษาได้มีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อเป็นกำลังหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) จึงได้มีการส่งเสริมและพัฒนาองค์ประกอบคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู รวมทั้งมีการสนับสนุนปัจจัยสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งการจัดการดูแลสภาพแวดล้อมในการทำงานของครูให้ได้รับความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในการทำงานซึ่งตรงกับรายงานการวิจัยของ วรณีย์ โพธิ์พรรณไม้ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 พบว่า มีการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ เจตนิพิฐ สุจิระกุล (2555) ซึ่งทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก

7.2 จากผลการศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ พบว่า โดยรวมการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ครูสภาได้ออกข้อบังคับของครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐาน (ข้อบังคับครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ, 2562) จึงทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูมีการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ อย่างเข้มแข็ง จริงจัง รวมทั้งเป็นข้อกำหนดในเชิงนโยบายที่จะต้องมีการพัฒนาครูให้เป็นไปตามมาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) จึงทำให้ครูมีความทุ่มเท ตั้งใจปฏิบัติงานภายใต้การสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับปวีณา มีชูสม (2560) ที่ทำการศึกษาศาภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผลการปฏิบัติงานตามภาระงานของครูภาพรวมอยู่ในระดับมาก

7.3 จากผลการศึกษารายองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ พบว่า องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย ความสมดุลของชีวิต สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย และส่งเสริมสุขภาพ การอบรมและพัฒนา และความมีอิสระในการทำงาน ตามลำดับ องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานร่วมกันทำนายผลการปฏิบัติงานทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ผจญ เฉลิมสาร (2552) ที่ว่าคุณภาพชีวิตของการทำงานที่ดีจะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้สำเร็จ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Letoane (2013) ที่ทำการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของการทำงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยซึ่งพบว่า บุคคลมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานที่เพียงพอเหมาะสม ความสมดุลของการใช้เวลาในการทำงานและใช้กับครอบครัวเหมาะสม สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพในการทำงาน ส่งผลต่อคุณภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งแยกเป็นรายองค์ประกอบดังนี้

7.3.1 ความสมดุลของชีวิต เป็นองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ทั้งนี้ เนื่องมาจาก ความสมดุลของชีวิตเป็นการจัดสรรเวลาในการทำงานและเวลาที่ให้กับครอบครัวอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ Brook and Anderson (2005 อ้างถึงใน อภิวรรณ คำแสงสวัสดิ์, 2555) คุณภาพชีวิตของการทำงานด้านความสมดุลของชีวิตทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้นและทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

7.3.2 สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย เจตนิพัทธ์ สุจิระกุล (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานของครู ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของการทำงาน และส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของครู

7.3.3 จากผลการวิจัยที่พบว่าองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานด้านการอบรมและพัฒนา ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพนั้น เนื่องมาจาก การอบรม และพัฒนาเป็นการดำเนินการในการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ศึกษาเรียนรู้ ผักผันทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Nanjandee

Swaraswamy and Swamy (2013) การอบรมและพัฒนา เป็นปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดคุณภาพชีวิตของการทำงานและส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

7.3.4 จากผลการวิจัยที่พบว่า องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานด้านความมีอิสระในการทำงาน มีความสัมพันธ์และทำนายผลการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ มีความสอดคล้องกับ Nanjundeeswaraswamy and Swamy (2013) ที่ระบุว่าปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดคุณภาพชีวิตของการทำงานและมีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของบุคคล คือ ความมีอิสระในการทำงาน

7.4 ผลจากการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานของครู จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ทำนายผลการปฏิบัติงาน หรือส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ เนื่องจากคุณภาพชีวิตของการทำงานมีความสำคัญในการเพิ่มหรือลดผลการปฏิบัติงาน (Akter and Banik, 2018) การกำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาชีวิตของการทำงานที่เป็นองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้ครูมีความพึงพอใจในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Hackman and Oldhams (1980 cited in Letoane, 2013) ที่ว่า คุณภาพชีวิตของการทำงานเป็นความพึงพอใจของคนทำงานที่มีต่อทรัพยากร สภาพแวดล้อมและงานที่ปฏิบัติ

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย และการปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ควรได้ทำแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของครู ไปกำหนดเป็นนโยบายและแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณและปัจจัยที่เอื้อต่อการทำงาน เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดนำไปส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานของครูเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตของการทำงานที่ดีขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรวิจัยเพื่อศึกษาองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานตัวอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้ทำการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อค้นหาว่ามีองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของการทำงานด้านใดที่มีอิทธิพลและส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานต่อไป

8.2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาว่า ในศตวรรษที่ 21 มีปัจจัยหรือองค์ประกอบใดบ้างที่เป็นตัวกำหนดคุณภาพชีวิตของการทำงานของครู

9. กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในครั้งนี้ ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยขอขอบคุณ ดร.กิตติวงษ์ชวลิตกุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ที่มีส่วนในการสนับสนุนให้งานวิจัยนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

และขอขอบคุณวารสารวิชาการศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิที่ให้โอกาสได้เผยแพร่ผลงานวิจัยในครั้งนี้

10. เอกสารอ้างอิง

- “ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562”. (2562, 20 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนพิเศษ 68 ง. หน้า 18.
- เจตนิพัทธ์ สุจิระกุล.(2555).ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*.
- จำเริญรัตน์ จิตตจิรจรรย์.(2562). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน : กระบวนการค้นคว้าของปรัชญาการศึกษาสู่การเรียนรู้ในศตวรรษปัจจุบัน. *ศึกษาวารสารศึกษาศาสตร์*. 6(1) : 61-74.
- ปวีณา มีชุม.(2560). การศึกษาสถานภาพการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. *ศึกษาวารสารศึกษาศาสตร์*. 4(1) : 60-67.
- ผจญ เถลิงสาร.(2552).*คุณภาพชีวิตการทำงาน*. สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2562. จาก<https://tosh.or.th/index.php/blog/item/475-quality-of-working-life>
- ไพศาล วิศาลภรณ์. (2557). *เกียรติคุณทางการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : อีทีพีพลิชซิง.
- วรชัย ปานนิตยพงษ์. (2554). *การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสังคมพหุวัฒนธรรม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- วรรณิ โปธิพรรณไม้. (2561). การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31. *ศึกษาวารสารศึกษาศาสตร์*. 5(2) : 29-36.
- ศิริชัย กาญจนवासี, ทวีวัฒน์ ปี ตยานนท์ ,และดิเรก ศรีสุโข. (2544). *การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์.
- ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์. (2553). *ความรู้สถิติเบื้องต้นสำหรับการออกแบบสอบถาม*. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <https://ruchareka.wordpress.com/2010/05/15//2010/05/15/ความรู้สถิติเบื้องต้น-ส/>
- สิริวิษฐ์ โคกสรน้อย. (2559). *การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมาเขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน. (2562). *คุณภาพชีวิตในการทำงาน (Quality of Work Like)*. สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2563. จาก <http://www.tosh.or.th/index.php/blog/item/609-quality-of-working-life>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ : פריקหวานกราฟิก.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2550). *พระมหากรุณาธิคุณต่อครูอาวุโส*. กรุงเทพฯ : มายฟูลด์จำกัด.

- สุรพงษ์ คงสัตย์ และธีรชาติ ธรรมวงษ์. (2551). การหาค่าความเที่ยงตรงแบบสอบถาม (IOC). สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <https://www.mcu.ac.th/article/detail/14329>
- เสาวลักษณ์ กมลศิลป์. (2559). องค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนเทศบาลเมืองในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- อภิวรรณ ดำแสงสวัสดิ์. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลและแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตของการทำงานของผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- Akter, Marium, Kand Banik. (2018). Factors Affecting the Quality of work life: An Enquiry into the RMG industry of Bangladesh. *Journal of Human Resource Management*, 6(1) : 26-36.
- Letooane ,Kenneth.(2013). *Factors Impacting On The Quality of Life : A Case study of University "A"*. Submitted in Fulfillment of the requirements of the degree of masters of Technology : Public Management and Economics Durban University of Technology.
- Nanjandeeswaramy ,T,s. and Swamy,DR. (2013). Quality of Work life of Employees in Private Technical Institution. *International Journal for Quality Research*. 7(3) : 3-14.
- Robert Anderson, Branislav Mikulic, Greet Vermeylen, Maija Lyly-Yrjanainen and Valentina Zigante. (2012). *Quality of life in Europe : First European Quality of life Survey2010*. Retrieved June 13, 2012. From https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef0902en_7.pdf
- Sirgy et at. (2001). A new Measure of quality of work life base on need Satisfaction and spillover. Thesis. *Indicators Research*. 55(3) : 241-302.